

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntö LiV 20.02.2020

HE 109/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tieliikennelain muuttamisesta

Lakimuutoksessa tieliikennelakiin sisällytetään kotihoidon pysäköintiä koskevat säännökset. Kotihoidon työntekijöille säädettäisiin mahdollisuus poiketa pysäköinnin rajoituksista Manner-Suomen kunnissa kunnan katuverkolla. Kunta voisi myöntää kotihoidon pysäköintitunnuksen kotihoidon työntekijälle tai kotihoidon palveluja tarjoavalle yritykselle, yhdistykselle tai julkisyhteisölle kotipalvelun ja kotisairaanhoidon toteuttamista varten. Tunnuksella pysäköidessä oikeudet olisivat samanlaiset kuin vammaispysäköinnissä. Tunnuksella saisi pysäköidä liikennemerkillä osoitetusta rajoituksesta huolimatta maksulliselle pysäköintipaikalle maksua suorittamatta ja alueelle, jossa pysäköinti on kielletty liikennemerkillä. Pysäköintitunnusta ei koskisi pysäköinnin aikarajoitukset. Tunnus mahdollistaisi pysäköinnin pihakadulla muuallakin kuin merkityllä pysäköintipaikalla. Myös huoltoajo sallittu -lisäkilven vaikutusalueella olisi mahdollista ajaa ja pysäköidä ajoneuvoa.

Kuntaliitto toteaa, että kunta päättää kotihoidon pysäköintitunnuksen käyttöön-otosta. Manner-Suomen 294 kunnasta vain 40 hoitaa kunnallisen pysäköinninvalvonnan tehtävää. Tämä kertoo siitä, että kunnissa on suuria eroja pysäköintiolosuhteissa. Myös kaupunkien sisällä ja välillä on eroja pysäköinnin saatavuudessa ja tätä selittää muun muassa se, onko käytössä toimivaa ja tarpeisiin vastaavaa asukas- ja yritys-pysäköintitunnusjärjestelmää.

Kotihoidon pysäköintitunnukselle annetaan lakiesityksessä vastaavat laajat oikeudet kuin vammaispysäköinnille. Tämä lähtökohta eittämättä helpottaa kotihoidon tehtäviä ja erilaisia tukipalveluita suorittavien pysäköintiä, mutta samalla se tuo mukanaan haitallisia vaikutuksia muille tienkäyttäjille kuten lakiesityksessäkin on tunnistettu. Pysäköintitunnuksen väärinkäytön osoittaminen olisi pysäköinninvalvonnalle vaikeaa.

Kuntaliiton esitykset säännöksiin

Kuntaliitto toteaa, että kaikkia Manner-Suomen kuntia varten ei ole perusteltua luoda samanlaista mallia, joka vapauttaa kotihoidon pysäköintitunnuksen haltijat pysäköinnin aikarajoituksista ja mahdollistaa pysäköinnin pysäköintikieltoalueilla. Kunta vastaa katuverkostaan ja hallinnoi katutilansa käyttöä. **Kuntaliitto pitää erittäin tärkeänä, että kunnan harkintavaltaa säännösten soveltamisessa lisätään.** Kunnan

harkintavallan lisäämisen myötä säännökset sopisivat paremmin erilaisten kuntien tarpeisiin ja olosuhteisiin ja kielteiset vaikutukset vähenisivät. Tämä voisi myös lisätä kuntien halukkuutta kotihoidon pysäköintitunnuksen käyttöönottoon.

Kunnan harkinnassa tulee olla päätös siitä, koskeeko kotihoidon pysäköintitunnusta tietty aikarajoitus aikarajoitetuilla pysäköintipaikoilla ja oikeuttaako pysäköintitunnus pysäköintiin pysäköintikieltoalueella. Aikarajoitukset ovat tärkeä keino varmistaa pysäköinnin saatavuutta tiiviissä kaupunkirakenteessa. Pysäköintitunnusta koskeva aikarajoitus tasa-arvoistaisi tilannetta suhteessa muihin käyttäjäryhmiin ja yrityksiin. Kunnan harkintavalta myös pysäköintikieltoalueille pysäköinnin osalta on tärkeä, sillä näille alueille pysäköinti aiheuttaa vaaraa muille tienkäyttäjille, kuten jalankulkijoille ja pyöräilijöille, ja haittaa helposti muun liikenteen, ml. joukkoliikenteen ja jakeluliikenteen, sujuvuutta sekä kadun kunnossapitoa.

Lakiin tulisi lisätä maininta, että kotihoidon **pysäköintitunnus voi olla fyysinen ja/tai digitaalinen**. Digitaalinen lupa parantaa jonkin verran valvonnan mahdollisuuksia.

Laissa tulisi huomioida **yhteistoiminta-alueet kotihoidon järjestäjinä ja kotihoidon lupajärjestelmän hallinnoijina**. Väestöstä 52 prosenttia asuu yhteistoiminta-alueilla (kuntayhtymä tai vastuukuntamalli). Vain 74 kuntaa järjestää sosiaalipalvelut ja perusterveydenhuollon itse. Tulee luoda malli, jossa kotihoidon pysäköintitunnusten hallinto voidaan hoitaa keskitetysti sopimusperusteisesti kuntien päätöksiin perustuen ilman, että lupien myöntäminen ja poisottaminen on hajautettu jokaiseen jäsenkuntaan, jotka eivät edes toimi työntekijöiden työnantajina tai palveluiden hankkijoina ja ostajina.

Suurin tarve kotihoidon ja muiden kotiin tarjottavien palveluiden pysäköinnin helpottamiseen olisi **taloyhtiöiden omilla tonteilla** lähellä asiakasta. Tähän antaa kuitenkin luvan kiinteistön omistaja tai haltija, ei kunta. Asunto-osakeyhtiöiden pihoilla on usein vapaita pysäköintipaikkoja, mutta ne on varattu asukkaiden henkilökohtaiseen käyttöön. Taloyhtiöt tulisi saada tarjoamaan vieraspysäköintiä ja lyhytaikaista pysäköintiä tonteillaan.

SUOMEN KUNTALIITTO

Johanna Vilkuna
Liikenneasiantuntija

Anna Haverinen
Erityisasiantuntija

